

Grey Scale #13

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im. generała broni Karola Świerczewskiego

ODDZIAŁ WOJSK OPK I LOTNICTWA
KATEDRA TYŁÓW LOTNICZYCH

ASG wewn. 33/76

JAWNE

Egz. Nr 1

Ppłk dypl. mgr Witold BEDNARCZYK

METODYKA OPRACOWANIA ĆWICZENIA
LOTNICZO-TYŁOWEGO

Skrypt wykładu

42983

WARSZAWA

MARZEC

1976

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im. generała broni Karola Świerczewskiego

ODDZIAŁ WOJSK OPK I LOTNICTWA
KATEDRA TYŁÓW LOTNICZYCH

ASG wewn. 33/76

JAWNE

Egz. Nr 1

Ppłk dypl. mgr Witold BEDNARCZYK

METODYKA OPRACOWANIA ĆWICZENIA
LOTNICZO-TYŁOWEGO

Skrypt wykładu

42983

WARSZAWA

MARZEC

1976

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im.gen.broni K.Świerczewskiego

ODDZIAŁ WOJSK OPK I LOTNICTWA
KATEDRA TYŁÓW LOTNICZYCH

JAWNE

ASG wewn. 33/76

"ZATWIERDZAM"
SZEFE KATEDRY TYŁÓW LOTNICZYCH

Egz.nr 1

/-/ płk dr Mieczysław TORUŃ

PRZEKLASYFIKOWANO
Protokół Nr 12657

ppłk dypl. mgr Witold BEDNARCZYK

"METODYKA OPRACOWANIA ĆWICZENIA LOTNICZO-TYŁOWEGO"

/Skrypt wykładu/

X42983

W A R S Z A W A

marzec

1976 rok

SPIS TREŚCI

	<u>Str.</u>
W S T Ę P	3
1. Ogólna charakterystyka ćwiczeń lotniczo-ty- żowych	3
2. Przygotowanie ćwiczenia lotniczo-tyłowego .	6
3. Opracowanie dokumentów ćwiczenia lotniczo- tyłowego	10
- zamiar	10
- plan przeprowadzenia ćwiczenia	15
- założenie	16
- inne dokumenty ćwiczenia	17
ZAKOŃCZENIE	19

W S T Ę P

Lotniczo-tyłowe ćwiczenie, należy do wyższych form szkolenia stanu osobowego tyłów wojsk lotniczych. Spełnia ono ważną rolę w procesie szkolenia, bowiem ze względu na charakter jego prowadzenia i stawiane cele szkoleniowe, najbardziej przygotowuje stan osobowy do działalności w warunkach bojowych. Jednakże osiągnięcie wysokich wyników w szkoleniu poprzez ćwiczenie lotniczo-tyłowe, możliwe jest pod warunkiem należytego opracowania całości dokumentów tego ćwiczenia pod względem metodycznym.

Treść przedstawionego materiału ma na celu, w sposób ogólny, pokazać metodykę opracowania takiego ćwiczenia.

1. Ogólna charakterystyka ćwiczeń lotniczo-tyłowych

Do udziału w lotniczo-tyłowym ćwiczeniu przygotowuje się stan osobowy oddziału lotniczo-technicznego z całym posiadanym wyposażeniem /sprzętem technicznym, zapasami środków materiałowych itp./.

Stan osobowy podczas ćwiczenia wykonuje swoje obowiązki zgodnie z zajmowanymi stanowiskami służbowymi, według etatu. Jednak niekiedy, gdy sytuacja tego wymaga, mogą być na okres ćwiczenia wyznaczane osoby na wakujące stanowiska, względnie na miejsce osób czasowo nieobecnych /szpital, sanatorium itp./. Chodzi tu głównie o zapewnienie pełnej realizacji celów szkoleniowych.

Podstawowym założeniem /idea/ ćwiczeń lotniczo-

tyłowych jest wdrażanie stanu osobowego tyłów lotniczych i wyrabianie umiejętności oraz nawyków w wykonywaniu swych obowiązków w warunkach polowych, czego głównym celem jest przygotowanie ich do wykonywania zadań w zakresie materiałowego i lotnisko-wo-technicznego /tyłowego/ zabezpieczenia działań bojowych oddziałów lotniczych w trudnych i skomplikowanych warunkach bojowych.

Przed ćwiczeniami lotniczo-tyłowymi mogą być stawiane następujące cele szkoleniowe:

- sprawdzenie stopnia przygotowania oddziału lotniczo-technicznego /tyłów/ do wykonywania zadań w warunkach polowych, w złożonej sytuacji bojowej;
- wyrabianie nawyków u dowódców, oficerów sztabu, szefów służb i dowódców pododdziałów organizacji i realizacji zadań w zakresie dowodzenia /kierowania/ podległymi pionami w warunkach polowych, w złożonej i szybko zmieniającej się sytuacji bojowej;
- trenowanie stanów osobowych w przemieszczaniu jednostek tyłowych /rzutów naziemnego zabezpieczenia/ transportem samochodowym /kombinowanym/ i ich rozwijaniu na polowych lotniskach operacyjnych /i innych obiektach pracy/, w ograniczonym czasie;
- zgrywanie służb tyłowych i pododdziałów oraz wyrabianie umiejętności pracy na polowych lotniskach operacyjnych, w zakresie tyłowego zabezpieczenia oddziałów lotniczych w trudnej sytuacji operacyjno-taktycznej;
- trenowanie i wyrabianie nawyków u stanu oso-

bowego w sprawnej likwidacji skutków uderzeń przeciwnika i odtwarzania gotowości bojowej do zabezpieczenia działań bojowych oddziałów lotniczych;

- wyrabianie i poszukiwanie nowych sposobów sprawnego i ciągłego, tyłowego zabezpieczania oddziałów lotniczych, ograniczonymi siłami i środkami;

- pokaz metodyki przygotowania i przeprowadzenia lotniczo-tyłowych ćwiczeń.

Ćwiczenia lotniczo-tyłowe mogą być prowadzone z ozołówką zaopatrzenia /rzutem/ oddziału lotniczo-technicznego, oddziałem lotniczo-technicznym w całości, względnie z kilkoma oddziałami lotniczo-technicznymi zabezpieczającymi oddziały lotnicze jednej dywizji lotniczej.

Ćwiczenia te mogą być organizowane samodzielnie oraz wspólnie z ćwiczeniami oddziałów lotniczych /dywizji/ w ramach lotniczo-taktycznych ćwiczeń /LTC/.

W obecnej strukturze organizacyjnej tyłów lotniczych, ćwiczenia takie prowadzone są raczej wspólnie z oddziałem lotniczym.

Lotniczo-tyłowe ćwiczenia są ćwiczeniami jednostronnymi i w zasadzie jednoszczeblowymi, ze względu na brak bazy materiałowej na szczeblu tyłów dywizji.

Lotniczo-tyłowe ćwiczenia mogą być ponadto prowadzone jako pokazowe i doświadczalne /eksperymentalne/.

Pokazowe zwykle organizuje się przez wyższych

przełożonych jako metodyczne, w celu pokazania metodyki przygotowania i przeprowadzenia tego rodzaju ćwiczeń, kierowniczej kadrze jednostek i urzędów tyłowych.

Doświadczalne organizowane są przez szczebel centralny, w celu sprawdzenia /zweryfikowania/ nowych sposobów organizacji tyłowego zabezpieczenia oddziałów lotniczych, a także w celu sprawdzenia nowej struktury organizacyjnej, przed jej powszechnym wprowadzeniem i działania technicznych środków zabezpieczenia tyłowego, w warunkach polowych.

2. Przygotowanie ćwiczenia lotniczo-tyłowego

Przygotowanie ćwiczenia lotniczo - tyłowego obejmuje: opracowanie materiałów metodycznych /dokumentów/ ćwiczenia, określenie rejonu ćwiczenia, przygotowanie stanów osobowych i sprzętu, przygotowanie kierownictwa ćwiczenia i rozjemców oraz dokonanie przedsięwzięć w całości zabezpieczenia ćwiczenia.

Podstawowymi dokumentami organizacyjno-metodycznymi opracowywanymi do przeprowadzenia ćwiczenia lotniczo-tyłowego są:

- zamiar ćwiczenia;
- założenie;
- plan przeprowadzenia ćwiczenia wraz z załącznikami;
- mapa /mapy/ kierownika ćwiczenia;
- materiały do omówienia ćwiczenia /opracowywane w trakcie trwania ćwiczenia i po jego zakończeniu/.

Oprócz tego może być opracowywane wiele innych, pomocniczych dokumentów, jak:

- rozkaz na przygotowanie i przeprowadzenie ćwiczenia;
- plan partyjno-politycznego zabezpieczenia ćwiczenia;
- wytyczne organizacyjne;
- plan pozoracji;
- schemat dowodzenia i łączności, itp.

Ćwiczącym wręczą się tylko założenie do ćwiczenia i zapoznaje się z planem przygotowania ich do ćwiczenia, planem partyjno-politycznego zabezpieczenia, organizacyjno-szkoleniowymi wytycznymi w zakresie ich dotyczącym. Wszystkie pozostałe dokumenty służą kierownictwu ćwiczenia i rozjemcom do przygotowania, przeprowadzenia i omówienia ćwiczenia.

Zamiar lotniczo-tyłowego ćwiczenia, to podstawa do opracowania wszystkich organizacyjno-metodycznych dokumentów ćwiczenia.

Całość dokumentacji takiego ćwiczenia opracowuje zespół oficerów z kierownictwa, zgodnie z wytycznymi i pod kierownictwem kierownika ćwiczenia.

Przed przystąpieniem do opracowywania dokumentów organizacyjno-metodycznych ćwiczenia lotniczo-tyłowego celowe jest sporządzenie planu opracowania ćwiczenia, według podobnej formy, jak w wyżej wymienionym ćwiczeniu na mapach. Jednakże sporządzając taki plan należy również przewidzieć w nim rekonosans rejonu ćwiczenia /terenu/ co w odniesie -

niu do tego rodzaju ćwiczenia jest bardzo ważnym zagadnieniem.

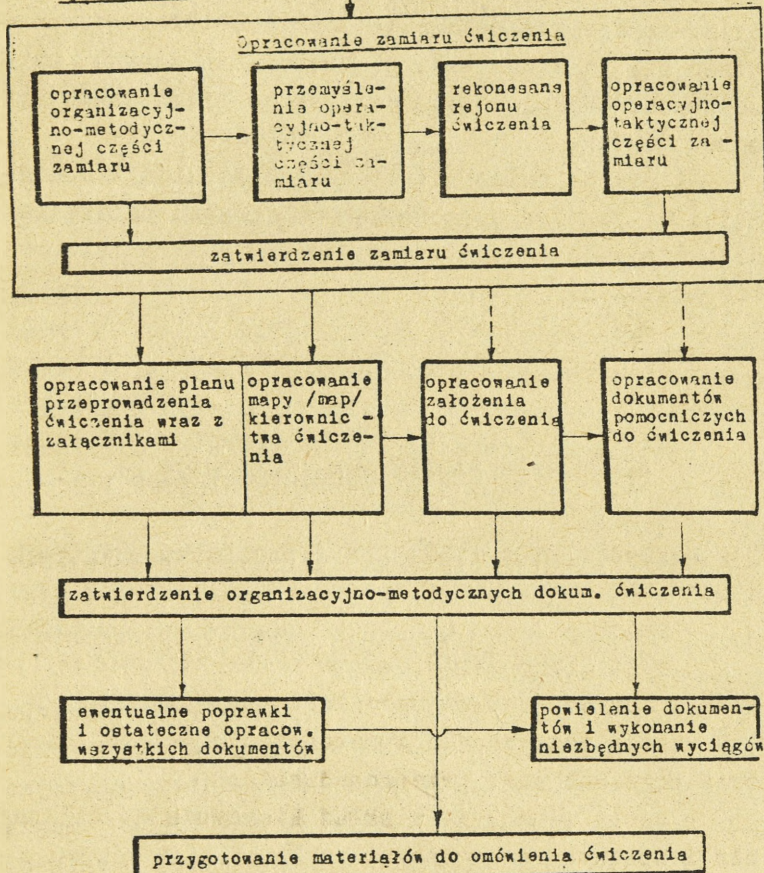
Opracowując poszczególne dokumenty organizacyjno-metodyczne ćwiczenia lotniczo-tyłowego, powinno się je wykonywać, po otrzymaniu danych wyjściowych, według kolejności jak to przedstawia rysunek nr 1.

Kierownik ćwiczenia stawiając zadania i udzielając wytycznych opracowującemu /odpowiedzialnemu/ organizacyjno-metodyczne dokumenty ćwiczenia, określić powinien:

- temat ćwiczenia;
- cele szkoleniowe ćwiczenia i jego podstawowe zagadnienia szkoleniowe;
- biorące udział w ćwiczeniu oddziały i urzędnicy tyłowe;
- wydzielony sprzęt i środki materiałowe;
- krótkie ale niezbędne dane operacyjno-taktycznej i tyłowej sytuacji;
- rejon ćwiczenia i lotniska;
- wydzielony na ćwiczenie limit kilometrów, paliwa i innych środków materiałowych /finansowych/;
- czas rozpoczęcia i zakończenia ćwiczenia oraz porządek jego przeprowadzenia;
- osoby wchodzące w skład kierownictwa ćwiczenia i aparatu rozjemczego;
- dokładny termin opracowania poszczególnych dokumentów ćwiczenia /zamiar, założenia itp./ i przedstawienia ich do zatwierdzenia w całości;
- termin i miejsce omówienia ćwiczenia.

DANE
WYJŚCIOWE

Rysunek nr 1

3. Opracowanie dokumentów ćwiczenia lotniczo-tyłowego

a/ Zamiar ćwiczenia

Zamiar ćwiczenia lotniczo-tyłowego dzieli się na dwie zasadnicze części: organizacyjno-metodyczną i operacyjno-taktyczną.

Jest on, tak jak w każdym ćwiczeniu, ważnym dokumentem, na podstawie którego opracowuje się wszystkie pozostałe dokumenty ćwiczenia.

Opracowanie organizacyjno-metodycznej części zamiaru ćwiczenia lotniczo-tyłowego polega na rozpatrzeniu z osobna, w kolejności, każdego z jego elementów, podjęciu odpowiednich decyzji w zakresie rozwiązywania poszczególnych zagadnień ćwiczenia i uwidocznienia tego w odpowiednim miejscu tej części ćwiczenia.

Temat ćwiczenia lotniczo-tyłowego podaje się autorowi ćwiczenia udzielając mu wytycznych i stawiając zadania na opracowanie organizacyjno-metodycznych dokumentów ćwiczenia.

Zadanie autora polega na dokładnym zrozumieniu tematu i ewentualnym uściśleniu go, w odniesieniu do konkretnych warunków przeprowadzenia, pamiętając przy tym, że wszystkie dokumenty ćwiczenia muszą być odbiciem jego tematu i muszą z niego wynikać.

Ogólne cele szkoleniowe ćwiczenia określa się tak, ażeby były one charakterystyczne i odpowiednie dla tej formy szkolenia. A zatem, formowane cele szkoleniowe w ćwiczeniu lotniczo-tyłowym mogą mieć treść: „wyrobić nawyki ...”, „sprawdzić przy-

gotowanie, umiejętności itp. ...", "trenować stan osobowy /oficerów, sztaby/ ...", "dać praktykę ..." itp.

Ćwiczenie lotniczo-tyłowe może być dzielone na etapy lub nie. W wypadku dzielenia go na etapy każdy etap powinien mieć swój temat, cele szkoleniowe i zagadnienia szkoleniowe.

Zagadnienia szkoleniowe ćwiczenia lotniczo-tyłowego określać należy tak, aby w trakcie przerabiania każdego z nich mogli brać udział wszyscy ćwiczący. Z tego też względu treść formułowanych zagadnień szkoleniowych powinna zmuszać do aktywnego udziału, wszystkich ćwiczących w celu ich rozwiązania.

Lotniczo-tyłowe /tak jak i w ogóle lotniczo-taktyczne/ ćwiczenia charakteryzować się powinny szerokimi ale ogólnymi zagadnieniami szkoleniowymi. W trakcie trwania ćwiczenia celowo jest przersbiać cały kompleks zagadnień zawierających treść danego tematu.

Jednakże jeżeli dla pełnego przerobienia wszystkich zagadnień tematu ćwiczenia, czasu będzie za mało, to niektóre z nich mogą być przerobione nie w pełni /tylko najważniejsze elementy/ bądź w za - miarze ćwiczenia należy w ogóle z nich zrezygnować.

Zrozumiałe jest, że zagadnienia takie powinny być mniej ważne, podrzędne.

Podziału czasu szkoleniowego na każde zagadnienie szkoleniowe ćwiczenia należy dokonywać uwzględniając faktyczne potrzeby dla wykonania pełnego

zakresu pracy podczas rozwiązywania danego zagadnienia.

Ćwiczenie lotniczo-tyłowe trwa bez przerwy, aż do pełnego przerobienia wszystkich jego zagadnień szkoleniowych. Nie mniej jednak, planując takie ćwiczenie należy brać pod uwagę i uwzględnić, że uczestnicy ćwiczenia muszą mieć przeznaczone minimum czasu na odpoczynek /sen/ i posiłki. Dla tego też, w odniesieniu do tego rodzaju ćwiczeń trwających ponad dobę, na każdy dzień do przerobienia zagadnień szkoleniowych /efektywną pracę/, należy w planie przewidzieć 12-13 godzin. Stąd na odpoczynek, posiłki i inne czynności, przypada pozostały czas, tj. 11-12 godzin.

Warunki, w jakich będzie prowadzone ćwiczenie lotniczo-tyłowe powinny być w zasadzie faktycznymi. W tym wypadku, jeśli chodzi o warunki meteorologiczne, to będą one zawsze jak w dniach ćwiczenia. Jednak inne warunki, jak zachodzi potrzeba, autor ćwiczenia może zmieniać i zakładać takie, które pozwalają na bardziej realne, pouczające i zbliżone do sytuacji bojowej przerobienie zagadnień szkoleniowych.

Przemawiają za tym takie czynniki, jak na przykład:

1. Autor dokumentów organizacyjno - metodycznych ćwiczenia /kierownik ćwiczenia/ określa, jakie można wykorzystać lotniska i drogi marszu w szerszym zakresie lub też stwarza taką sytuację, która zmusza ćwiczących wykorzystywać tylko określone drogi marszu i lotniska.

2. Ćwiczenie powinno być planowane pod względem czasu tak, ażeby ćwiczący zauszeni byli działać i w dzień i w nocy.
3. Autor ćwiczenia może planować i zakładać skomplikowaną sytuację i warunki działania. Na przykład, można umownie zmniejszyć nośność mostu czy przepustu, założyć jego zniszczenie, założyć zniszczenie lub remont odcinka drogi marszu, skażenia, zniszczenie pewnych obiektów tyłowych na lotnisku, założyć straty itp.

Zabezpieczenie materiałowe w lotniczo-tyłowym ćwiczeniu należy przyjmować takie, jakie ono jest faktycznie /z przygotowaniem do ćwiczenia/ w oddziale lotniczo-technicznym.

Teatr działań wojennych i rejon działań w ćwiczeniu lotniczo-tyłowym przyjmuje się zwykle ten, w którym znajduje się oddział lotniczo-techniczny i w którym to rejonie ma przebiegać ćwiczenie.

Organizację wojsk przeciwnika określa się dla tej armii, którą przyjmuje się jako potencjalnego przeciwnika.

Po określeniu i opracowaniu dokumentów części organizacyjno-metodycznej zamiaru ćwiczenia, autor ćwiczenia powinien dobrać mapy, na których będzie opracowany graficzny zamiar ćwiczenia.

Doświadczenie wykazuje, że w tym celu najlepiej wykorzystać mapy o skali 1:200 000 i ewentualnie, jako pomocnicze, o skali 1:25 000.

Operacyjno-taktyczna część zamiaru powinna być podporządkowana i wynikać z części organizacyjno-

metodycznej. Powinna ona zabezpieczać praktyczną realizację zagadnień szkoleniowych na tle konkretnej, operacyjno-taktycznej i tyłowej sytuacji.

Operacyjno-taktyczna część ćwiczenia lotniczo-tyłowego składa się z dwóch rozdziałów. Treścią pierwszego rozdziału jest operacyjno-taktyczna i tyłowa sytuacja przed ćwiczeniem, do chwili jego rozpoczęcia, drugiego - zmiany w operacyjno-taktycznej i tyłowej sytuacji i przebieg ćwiczenia /rozwój tej sytuacji w chwili rozpoczęcia ćwiczenia i w czasie jego trwania/.

Należy pamiętać, że operacyjno-taktyczna część zamiaru w ćwiczeniu lotniczo-tyłowym nie powinna być w sposób ostateczny opracowana bez przeprowadzenia rekonesansu rejonu, w którym będzie przebiegało dane ćwiczenie. Na podstawie mapy autor ćwiczenia powinien określić konkretne, główne obiekty rekonesansu w terenie, przemyśleć i określić organizację jego przeprowadzenia, zaznaczyć na mapie drogi przejazdu podczas rekonesansu, określić potrzebne do tego celu siły i środki.

Zagadnienia i przedsięwzięcia dotyczące rekonesansu, o których była mowa, mają duży wpływ na jakość tego rodzaju ćwiczenia. Dlatego też do ich realizacji należy przywiązywać dużą wagę.

Zamiar ćwiczenia lotniczo-tyłowego może być opracowany tekstualnie, w odniesieniu do obu jego części, przy czym w tym wypadku część operacyjno-taktyczną zamiaru opracowuje się graficznie na mapie.

Może być on również opracowany tylko na mapie, w formie graficznej, z uwidocznionymi pomocniczymi danymi, tabelkami, schematami itp. Na takiej mapie uwidacznia się także wszystkie dane części organizacyjno-metodycznej seminaru.

b/ Plan przeprowadzenia ćwiczenia lotniczo-tyłowego i jego przygotowanie

Plan przeprowadzenia ćwiczenia lotniczo-tyłowego jest bardzo ważnym dokumentem ćwiczenia, a przede wszystkim dla kierownictwa ćwiczenia i rozjemców. Jego forma i treść jest podobna jak przy ćwiczeniu na mapach. W każdym jednak wypadku może być przedmiotem twórczej inwencji autora ćwiczenia i powinna zapewniać sprawne, dokładne i pełne przerobienie wszystkich zagadnień ćwiczenia w określonym czasie i osiągnięciu stawianych celów szkoleniowych.

Doświadczenia uosą, że najbardziej celowo jest opracować plan przeprowadzenia lotniczo - tyłowego ćwiczenia według takiej formy, gdzie ukazane będą zagadnienia ćwiczenia, sytuacja, czynności kierownika ćwiczenia, rozjemców i poszczególnych osób ćwiczących, w sposób możliwie dokładny i komunikatywny.

Natomiast wprowadzenia i inne dokumenty ćwiczenia opracowuje się w formie załączników do tego planu, których treść zaleca się uwidocznić, w odpowiedni sposób, na mapie kierownika ćwiczenia.

Plan przeprowadzenia ćwiczenia lotniczo-tyłowego nie powinien być znany ćwiczącym.

Decyzje ćwiczących, uwidacznia się w planie tylko te, od których zależy dalszy tok ćwiczenia i zakłada się je do planu jako załączniki bądź uwidacznia na mapie kierownika ćwiczenia. Powinny być one opracowane w wariantach, jakie mogą być przyjęte przez ćwiczących.

Są one potrzebne dla kierownika ćwiczenia do kontroli przebiegu ćwiczenia oraz kontroli prawidłowego rozwiązywania poszczególnych zagadnień szkoleniowych.

Do planu przeprowadzenia ćwiczenia lotniczo-tyłowego może być opracowany model sieciowy.

Na podstawie planu przeprowadzenia ćwiczenia, st. rozjemcy powinni opracować szczegółowe plany w zakresie ich działalności i kontroli ćwiczących.

Mapa /mapy/ kierownika ćwiczenia lotniczo-tyłowego jest dopełnieniem planu przeprowadzenia ćwiczenia. Właściwie opracowane pozwalają dokładnie orientować się w sytuacji operacyjno - taktycznej ćwiczenia, a tym samym pomaga sprawnie kierować jego przebiegiem. Mapę taką opracowuje się równoległe z opracowywaniem planu przeprowadzenia ćwiczenia. Ostateczne jej opracowanie powinno nastąpić po zakończeniu tego planu i wszystkich jego załączników.

c/ Założenie

Założenie do ćwiczenia lotniczo-tyłowego jest dokumentem przeznaczonym dla ćwiczących. Stąd też powinno ono zawierać wszystkie dane umożliwiające ćwiczącym, w oparciu o zawartą w nim sytuację

operacyjno-taktyczną i tyłową, należyście przygotować się i przystąpić do ćwiczenia.

Założenie składać się powinno z następujących elementów:

1. Sytuacja ogólna
2. Sytuacja szczegółowa
3. Dane informacyjne i inne niezbędne dla ćwiczących
4. Zadania dla ćwiczących
5. Literatura
6. Załączniki

Rozpatrywanie każdego elementu założenia wydaje się nie jest konieczne, ze względu na identyczny ich układ, jak w ćwiczeniu na mapach, co jest uczynione w skrypcie nr bibl. pf-127.

d/ Inne dokumenty ćwiczenia

Inne /pozostałe/ dokumenty ćwiczenia lotniczo-tyłowego opracowuje się według potrzeb. Każdorazowo określa to kierownik ćwiczenia w zależności od tematu i rodzaju ćwiczenia, ilości biorących w nim udział oddziałów i urzędzeń tyłowych oraz warunków przebiegu ćwiczenia.

Dokumentami takimi z reguły będą:

1. Rozkaz o opracowaniu i przeprowadzeniu ćwiczenia.
2. Wytyczne organizacyjne na opracowanie ćwiczenia.
3. Plan partyjno-politycznych przedsięwzięć ćwiczenia.
4. Plan pozoracji.
5. Plan dowodzenia i łączności i inne.

Treść tych dokumentów wynika każdorazowo z konkretnej sytuacji danego ćwiczenia i sytuacji oddziałów biorących w nim udział.

Po opracowaniu wszystkich dokumentów organizacyjno-metodycznych ćwiczenia lotniczo - tyłowego, zgodnie z uprzednio opracowanym planem, następuje przygotowanie oddziałów i urządzeń tyłowych /stanów osobowych, sprzętu, środków materiałowych itp./ oraz kierownictwa do ćwiczenia.

Ze względu na ważność tej formy szkolenia, przygotowanie to powinno być potraktowane poważnie, tak ze strony ćwiczących, jak i kierownictwa ćwiczenia oraz ze strony sztabu nadrzędnego, odpowiedzialnego za szkolenie taktyczne ćwiczących oddziałów i urządzeń tyłowych.

Po zakończeniu ćwiczenia następuje jego omówienie, zgodnie z opracowanym w tym zakresie planem.

Charakter tej formy szkolenia, jaką jest ćwiczenie lotniczo-tyłowe, w którym biorą udział stany osobowe oddziałów i urządzeń tyłowych z etatowym sprzętem i środkami materiałowymi, w terenie, wymaga szczegółowego i dokładnego jego omówienia oraz wystawienia w miarę sprawiedliwej, obiektywnej oceny ćwiczących.

W omówieniu ćwiczenia lotniczo-tyłowego powinna w zasadzie wziąć udział cała kadra ćwiczących oddziałów i urządzeń tyłowych /dowódcy, szefowie służb i dowódcy pododdziałów/. Może być jednak i tak, że ćwiczenie takie omawiane będzie w części ogólnej z udziałem całego stanu ćwiczącej kadry, a

następnie, tylko z kadrami kierowniczą biorącymi udział w ćwiczeniu, dla szczegółowego omówienia całości przebiegu ćwiczenia.

Jednak niezależnie od formy i metody omówienia, chodzi głównie o to, by obok osiągnięć i pozytywnych stron szeroko zwrócić uwagę na dostrzeżone niedociągnięcia wskazując przyczyny ich wystąpienia oraz sposoby usunięcia.

Błądem jest ograniczenie się tylko, ze strony prowadzącego omówienie, do ukazania niedociągnięć bez analizy przyczyn ich wystąpienia i pouczenia co do sposobów ustrzeżenia się ich na przyszłość.

Doświadczenia i wnioski z ćwiczeń lotniczo-tyłowych wskazane jest studiować wyciągając odpowiednie wnioski, a materiały z takich ćwiczeń uogólniać i przedstawiać wyższemu sztabom.

Niektóre materiały z tego rodzaju ćwiczeń należy publikować w periodykach wojskowych, jeżeli jest celowe ich propagowanie i popularyzowanie.

X

X

X

Proces opracowania całości dokumentacji organizacyjno-metodycznej ćwiczenia lotniczo-tyłowego jest ważnym przedsięwzięciem.

Podczas opracowywania poszczególnych dokumentów takiego ćwiczenia, zachodzi konieczność rozwiązania poszczególnych zagadnień określanych w tym materiale, stosownie do tematu ćwiczenia, struktury

ry i konkretnych warunków jego przeprowadzenia. Należy brać to pod uwagę i czynności z tym związane powierzać osobom mającym odpowiednie przygotowanie w tym kierunku, t.zn. dobrze znającym metodyczną stronę tego procesu połączoną z odpowiednią wiedzą operacyjno-taktyczną oraz umiejętnością pracy sztabowej.

Wydrukowano w 30 egz.

Egz. nr 1-30-bibl.gł.OZS

Wyk. ppłk Bednarczyk

Druk JD, dn. 13.IV.1976 r.

nr pf-274/pf-938/WW.

Kor. N.E.

BIBLIOTEKA NAUCZNIKA WF
Archiwum Instytutu Wychowania Fizycznego
N. 42 983
Wid.